

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ohjeita ja vinkkejä hankkeiden hallintoon ja vaikuttavuustyöhön

6.9.2023

Nina Eskola,

Yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen kansainvälistymispalvelut

Muistilista käynnistyville ja käynnissä oleville hankkeille

- 1. 2023** hankkeiden päättymisajankohta on **31.12.2024**. 2 kuukautta aikaa raportoida hankkeen päättymisestä. Ei väliraportointia!
- 2. 2022** hankkeiden päättymisajankohta on **31.12.2023**. 2 kuukautta aikaa raportoida hankkeen päättymisestä. Ei väliraportointia!

Tapaamiset toimivat ns. väliraportointina.

1. Tutustukaa ohjeisiin:

<https://www.oph.fi/fi/yleisia-ohjeita-valtionavustusten-hakijoille-ja-kayttajille>

Ohjeita valtionavustuksilla tuetuille kv-hankkeille! Otteita yleisohjeista.

- Valtionavustuksen käyttöön vaikuttavista muutoksista tulee aina tehdä **muutoshakemus** viipymättä ja kirjallisesti. Muutoshakemus tehdään va-järjestelmässä.
- Avustuksen saaja vastaa siitä, että valtionavustusjärjestelmään kirjatut **yhteyshenkilön yhteystiedot** ovat aina ajan tasalla. Mikäli hankkeen yhteyshenkilö vaihtuu, tulee avustuksen saajan vaihtaa yhteyshenkilön nimi ja sähköpostiosoite valtionavustusjärjestelmään itse.
- Valtionavustuksella rahoitettujen hankkeiden suositellaan tavoittelevan levittämiskelpoisille tuloksille ja tuotoksille laajaa **näkyvyyttä** valittujen kohderyhmien keskuudessa. Hankeviestinnän kohderyhmät, tavoitteet ja muut keskeiset seikat on tärkeää määritellä hankkeen suunnitteluvaiheessa.

Viestintää tuloksista

- Valtionavustushankkeissa tulee tuloksista ja tuotoksista viestiessään hyödyntää ensisijaisesti olemassa olevia **verkkosivustoja**, kuten esimerkiksi organisaation nykyisiä verkkosivuja, opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen Avointen oppimateriaalien kirjasto -palvelua (<https://aoe.fi/#/etusivu>) tai muita tulosten levittämiseen soveltuvia verkkopalveluja.
- Hankkeiden kokemuksia, tuloksia ja tuotoksia suositellaan esiteltävän myös erilaisissa **tilaisuuksissa ja tapahtumissa**.
- Opetushallituksen rahoittamien hankkeiden viestinnässä käytetään erillistä **Opetushallitus rahoittaa - logoa**, jonka voi ladata osoitteessa: <https://www.oph.fi/fi/tietoa-meista/medialle>

Mahdolliset palautukset

- Jos avustusta tai sen osaa ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla, se tulee palauttaa välittömästi. Loppuselvityslomakkeen lisätietoihin sisällytetään maininta palautetun avustuksen määrästä korkoineen ja siitä, milloin se on palautettu.
- Palautuksessa tulee viitteenä mainita avustuspäätöksen asiattunnus. Korkolaskelman voi pyytää tarvittaessa osoitteesta: valtionavustukset@oph.fi
- Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittäväälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä **kolmella prosenttiyksiköllä.**

Tekijänoikeudet & Valtionavustuksen käyttö ja käytön valvonta

- Opetushallituksella on oikeus vastikkeetta käyttää ja hyödyntää valtionavustushankkeessa tai sen yhteydessä syntyneitä aineistoja tekijänoikeuden estämättä. Opetushallituksella on oikeus aineiston sisällön ja ulkoasun muutoksiin. Opetushallituksella on myös oikeus levittää aineistoa kaikissa levitysmuodoissa ja valmistaa siitä kappaleita.

- Saa käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen ja päätöksessä kuvattuna käyttöaikana. Avustettavan hankkeen toteutuneita tuloja ja kustannuksia tulee seurata kirjanpidossa omalla kustannuspaikalla.
- Lue yleisohjeista hyväksyttävistä kustannuksista tarkemmin.
- Hankkeissa omarahoitusosuus on 20%.

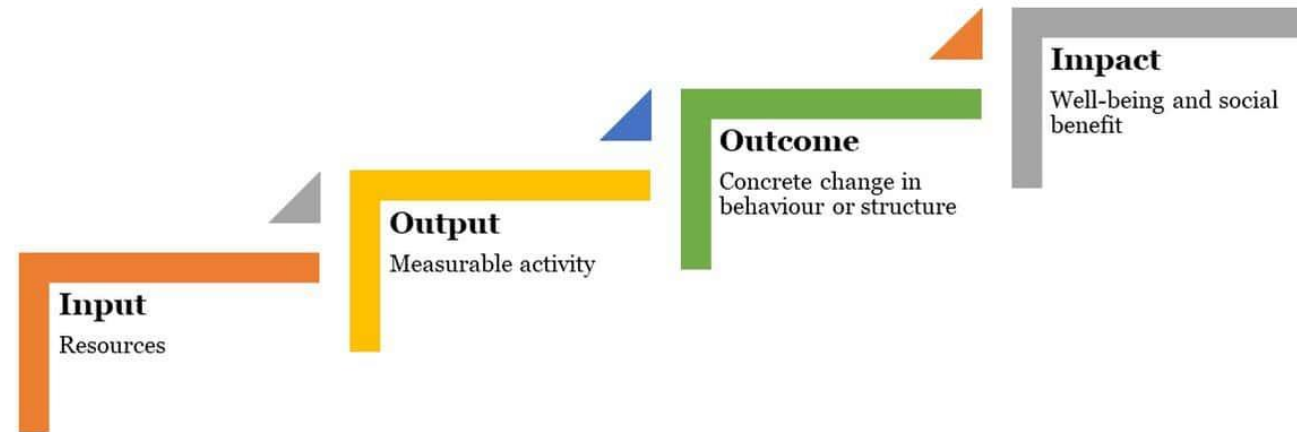
Selvitysvelvollisuus

- Valtionavustuksen käyttöajan päätyttyä avustuksen saajan tulee tehdä Opetushallitukselle loppuselvitys avustuksen käytöstä, hankkeen toteuttamisesta ja kustannuksista. Avustuksen saajalta edellytettävät selvitykset määräaikoineen kuvataan avustuspäätöksessä.
- Selvitys annetaan valtionavustusjärjestelmän loppuselvityslomakkeella. Linkki selvityslomakkeelle lähetetään valtionavustusjärjestelmästä avustuksen saajan ilmoittamalle yhteyshenkilölle sekä avustuksen saajan viralliseen sähköpostiosoitteeseen.
- Käyttöajan pidennystä saanut hanke palauttaa loppuselvityksen käsiteltäväksi käyttöajan pidennyksen päättyessä tai viimeistään kaksi kuukautta käyttöajan päättymisen jälkeen, mikäli kyseisen valtionavustuksen osalta ei ole toisin päätetty.
- Selvityslomakkeessa annettujen taloustietojen tulee vastata kirjanpidon tietoja.
- Avustuksesta annettavaan selvitykseen on liitettävä hankeaikainen kirjanpidon pääkirja tuloista ja kuluista.

Vaikutus vai vaikuttavuus?

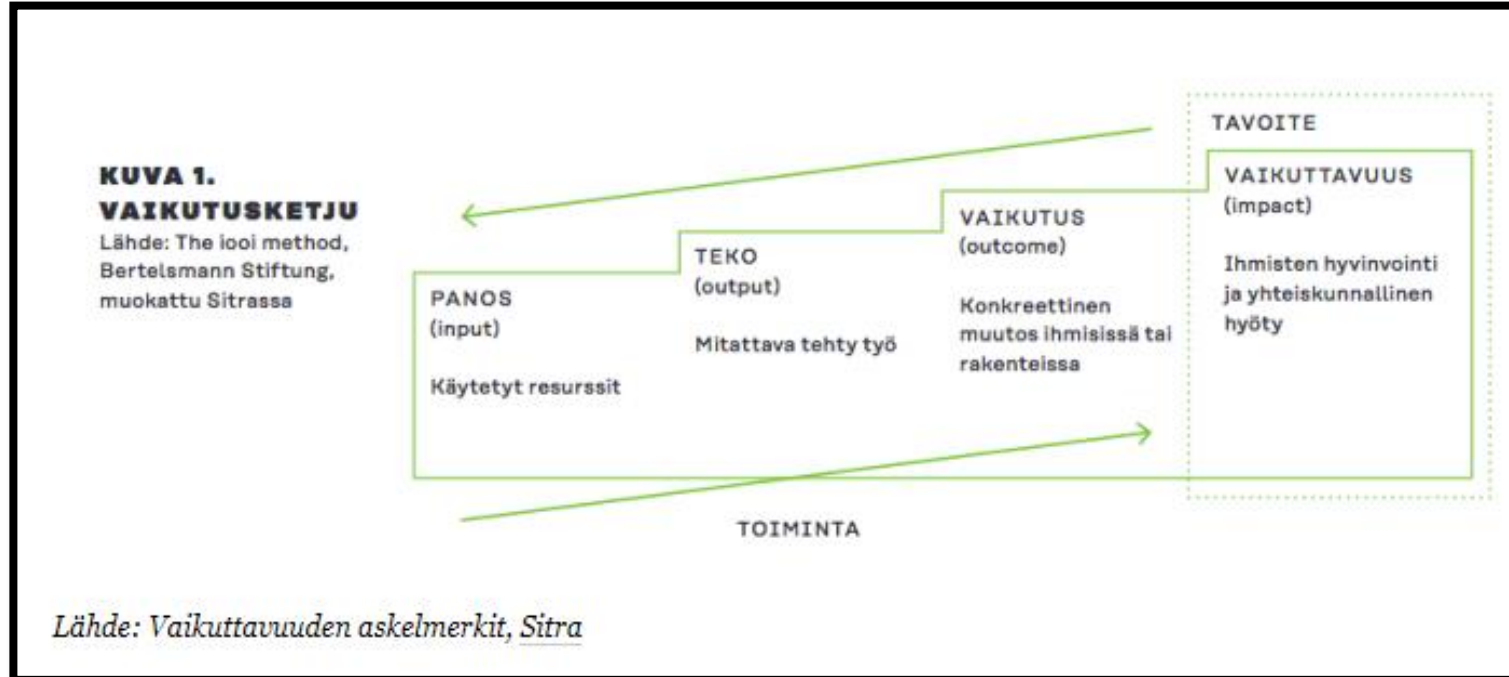
- Valtiovarainministeriön sivuilta: "**Vaikutusketju** auttaa asettamaan toiminnan välittömille vaikutuksille mitattavia tavoitteita, kuvaamaan, millaisella toiminnalla vaikutukset saadaan aikaan ja ymmärtämään, millaisia resursseja toiminnan järjestäminen edellyttää. Suunnitelkaa toimintaa vaikutusketjujen avulla. Mitä voitte tehdä yhteiskunnallisen muutoksen aikaansaamiseksi?"
- [Toiminnan suunnittelu vaikutusketjujen avulla](#) (vaikutusketju)

The iooi method by Bertelsmann Stiftung was used as a starting point for addressing social impact as a concept, but the reading order is not the useful one. (Lähde: <https://www.sitra.fi/en/articles/impact-co-creation-step-by-step/>)

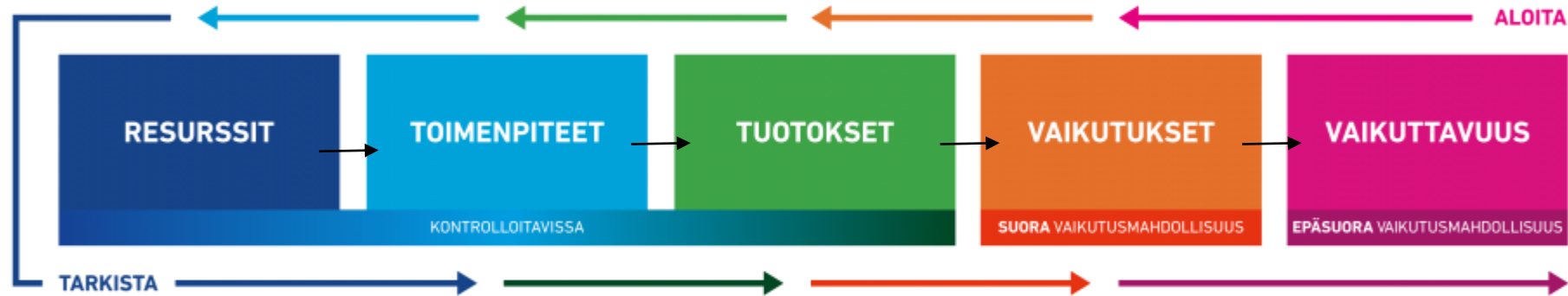

Vaikuttavuusajattelun taustaa

1. Vaikuttavuus = **tavoitteellisella toiminnalla aikaansaatu, positiivista muutosta.**
2. Vaikuttavuus kuvaa sitä, **kuinka hyvin tietyllä toiminnalla onnistutaan saavuttamaan halutut tulokset ja vaikutukset.**
3. **Vaikuttavuusajattelu (vaikutusketju)** perustuu logiikkaketjuun, joka tunnetaan englanninkielisellä akronyymillä IOOI: Input, Output, Outcome, Impact.

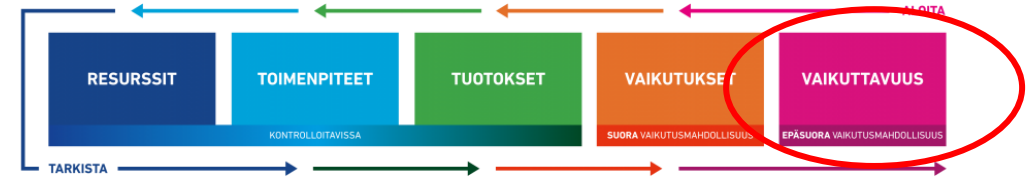

Erasmus+ -vaikuttavuustyökalu

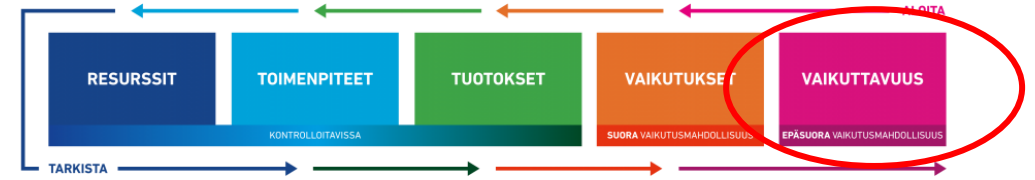
- Työkalu auttaa sinua
 - määrittelemään hankkeen avulla tavoiteltavia muutoksia
 - valitsemaan soveltuvat toimenpiteet ja tarvittavat resurssit hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi
 - seuraamaan hankkeen toteutusta ja varmistamaan, että toimenpiteet edistävät hankkeen tavoitteita

VAIKUTTAVUUS

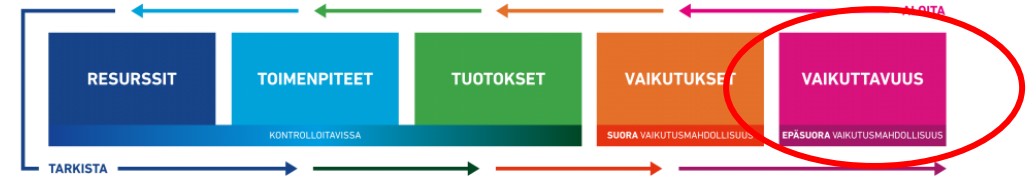
- **Vaikuttavuudella** tarkoitetaan myönteistä pitkän aikavälin kehitystä eli paikallista, alueellista tai yhteiskunnallista hyötyä, johon **hanke osaltaan vaikuttaa**.
- Edellyttää konkreettisia muutoksia ihmisten käyttäytymisessä, yhteisöjen tai yhteiskunnan rakenteissa.

Esimerkit

- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus parantuneet
- Nuorten aikuisten työllisyys kasvanut
- Nuorten aktiivinen osallistuminen yhteiskuntaan lisääntynyt (Aktiivinen kansalaisuus)
- Ympäristön monimuotoisuus lisääntynyt

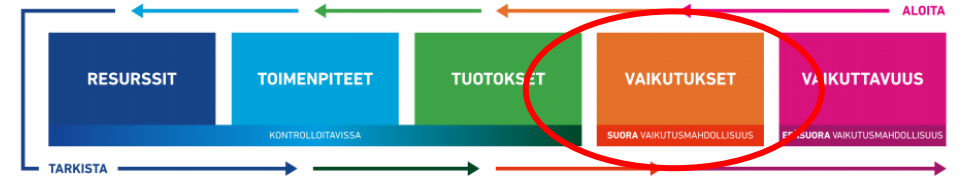
Pohdintakysymyksiä

- Minkä vuoksi organisaatiosi haluaa toteuttaa hankkeen?
- Mihin kohderyhmän tarpeeseen hankkeella pyritään vastaamaan?

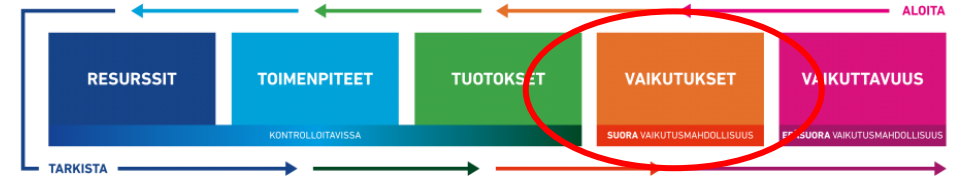
”Haluamme valmistaa opiskelijoita yhä enenevässä määrin kansainvälistyville työmarkkinoille opettamalla erilaisia työllistymistä edistäviä taitoja ja kannustamalla heitä omaksumaan kansainvälisen lähestymistavan asioihin.”

VAIKUTUKSET

- **Vaikutuksilla** tarkoitetaan pieniä tai suuria pysyviä muutoksia käyttäytymisessä, toiminnassa tai rakenteissa, joita hankkeen avulla on mahdollista saavuttaa
- Kyseessä muutokset, jotka
 - ovat todennettavissa heti hankkeesi päätyttyä tai viimeistään puolen vuoden sisällä hankkeen päättymisestä
 - edistävät osaltaan haluttua pitkän aikavälin muutosta

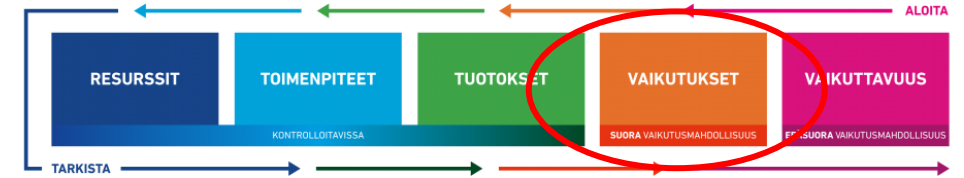
Esimerkit

- Kouluyhteisön käytännöt tukevat tasa-arvoista ja yhdenvertaista toimintakulttuuria
- Opettajat ovat ottaneet käyttöön uusia opetusmenetelmiä ja opetuksen laatu on parantunut
- Yhteistyö koulutuksen järjestäjän ja nuorisotyön välillä on lisääntynyt
- Koulun ja lähialueen ympäristökuormitus on vähentynyt

Ajattele muutosta kohderyhmän käyttäytymisessä tai sen ympäristössä. Sen sijaan, että toteaisit "Henkilöstön tietämys opetusmenetelmistä lisääntyy", muotoile ajatus seuraavasti: "Henkilöstön jäsenet opettavat paremmin".

Pohdintakysymyksiä

- Mitä pysyviä muutoksia tai vaikutuksia haluat saavuttaa kohderyhmän sisällä, organisaatiossasi tai muissa organisaatioissa?
- Miten kohderyhmä hyödyntää hankkeen avulla saatuja konkreettisia välineitä ja taitoja ja sen avulla toteutuvia asenteellisia muutoksia saavuttaakseen toivotut muutokset?
- Minkä muutoksen tarvitset päästäksesi toivottuun pitkän aikavälin muutokseen?

TUOTOKSET

- **Tuotoksella** tarkoitetaan hankkeen välittömiä tuloksia, jotka ovat suora seurausta hankkeen toimenpiteistä.
- Vaikutusten saavuttamiseksi vaaditaan todellisia ja konkreettisia tuotoksia, tuotteita ja tuloksia.

Esimerkit

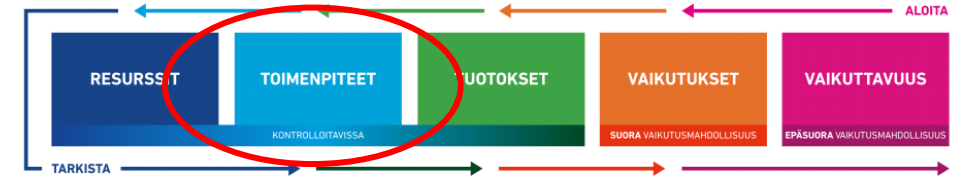
- Tuotokset voivat olla esimerkiksi:
 - Opettajat/nuorisotyöntekijät ovat omaksuneet uusia tietoja ja taitoja tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta sekä niiden edistämisestä
 - Koululle/organisaatiolle ja sen lähiyhteisöille on kehitetty ympäristövastuullisia toimintatapoja
 - Nuoret ovat oppineet uusia sosiaalisen median käytön taitoja
 - Aktiivista kansalaisuutta tukeva eurovaalikone on julkaistu verkossa
 - Käänteisen oppimisen (flipped learning) menetelmistä on julkaistu käytännönläheinen opas

Pohdintakysymyksiä

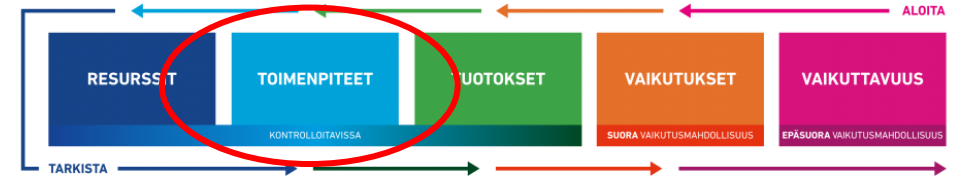
- Millaisia konkreettisia, välittömiä tuloksia/tuotoksia haluat saavuttaa?
- Millaisia tietoja ja taitoja kohderyhmä tarvitsee?
- Miksi valitsit nämä tulokset/tuotokset?
- Miten tiedät, että kohderyhmä tulee hyödyntämään näitä tuotoksia?
- Oletko huomionnut kaikki vaikutusten saavuttamiseksi tarvittavat konkreettiset tulokset?

TOIMENPITEET

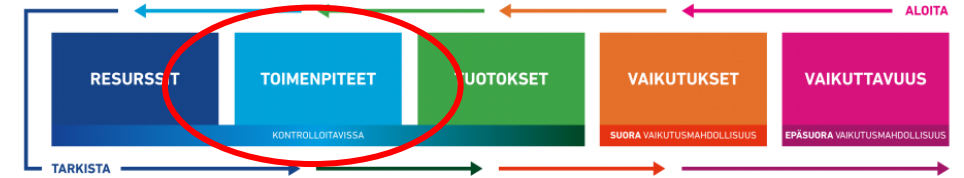
- **Toimenpiteet** ovat konkreettisia hankkeen resursseilla toteutettavia toimintoja, joilla saavutat haluamasi välittömät tulokset eli tuotokset

Esimerkit

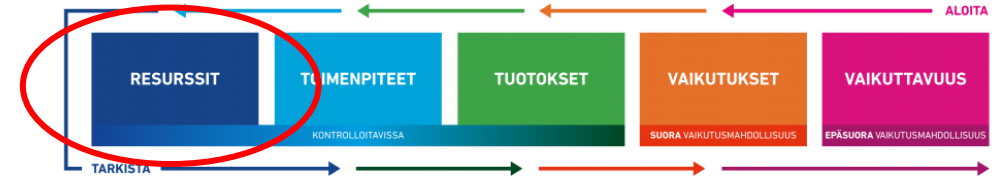
- Toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi:
 - Täydennyskoulutukset ulkomailla
 - Työryhmätyöskentely
 - Viestintäkampanja
 - Harjoittelujakso
 - Tutkimus/selvitystyö

Pohdintakysymyksiä

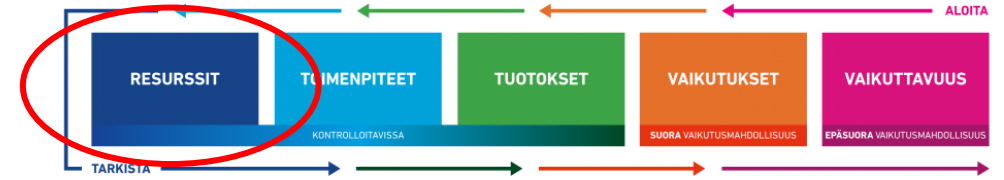
- Mitä toimenpiteitä pitää toteuttaa, jotta **saavutat haluamasi tuotokset?**
- Onko organisaatiollasi/ryhmälläsi kaikki tarvittavat taidot ja asiantuntemus toteuttaa nämä toimenpiteet, vai onko sinun tehtävä yhteistyötä hankekumppanien kanssa?
- Oletko varma siitä, että tuotokset saavutetaan näillä toimenpiteillä?
- Voiko näitä toimenpiteitä toteuttaa valtionavustuksella? Jos ei, mitkä ovat vaihtoehtoiset rahoitusmuodot tai käytettävissä olevat resurssit?

RESURSSIT

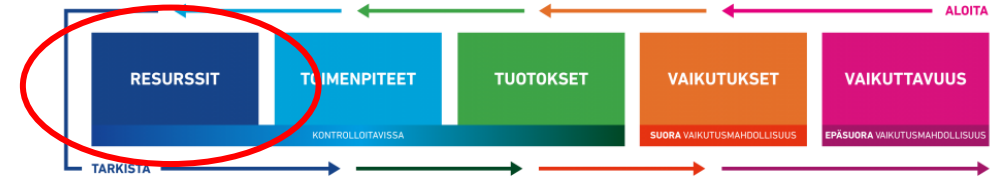
- Toiminnan toteuttamiseen tarvitsen **resursseja** kuten rahoitusta sekä henkilöstön aikaa ja asiantuntemusta.

Esimerkit

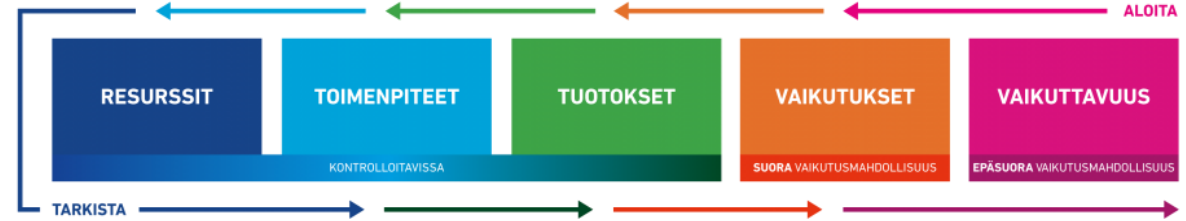
- Resursseja ovat esimerkiksi
 - Työaika
 - Rahoitus
 - Henkilöstö
 - Materiaalit
 - Palvelut
 - Laitteet

Pohdintakysymyksiä

- Mitä resursseja tarvitset toimenpiteiden toteuttamiseen?
- Onko realistista odottaa, että voit toteuttaa suunnitellut toimenpiteet näillä resursseilla?
- Onko nämä resurssit mahdollista saada käyttöön valtionavustuksen kautta tai jollakin muulla tavalla?
- Käytätkö resursseja valtionavustusten rahoitussääntöjen mukaisesti?
- Oletko pohtinut resurssien käytön taloudellisuutta?
- Miten kestäviä resurssisi ovat sekä ympäristön että muun käytön kannalta ottaen huomioon kestävä kehityksen periaatteet?

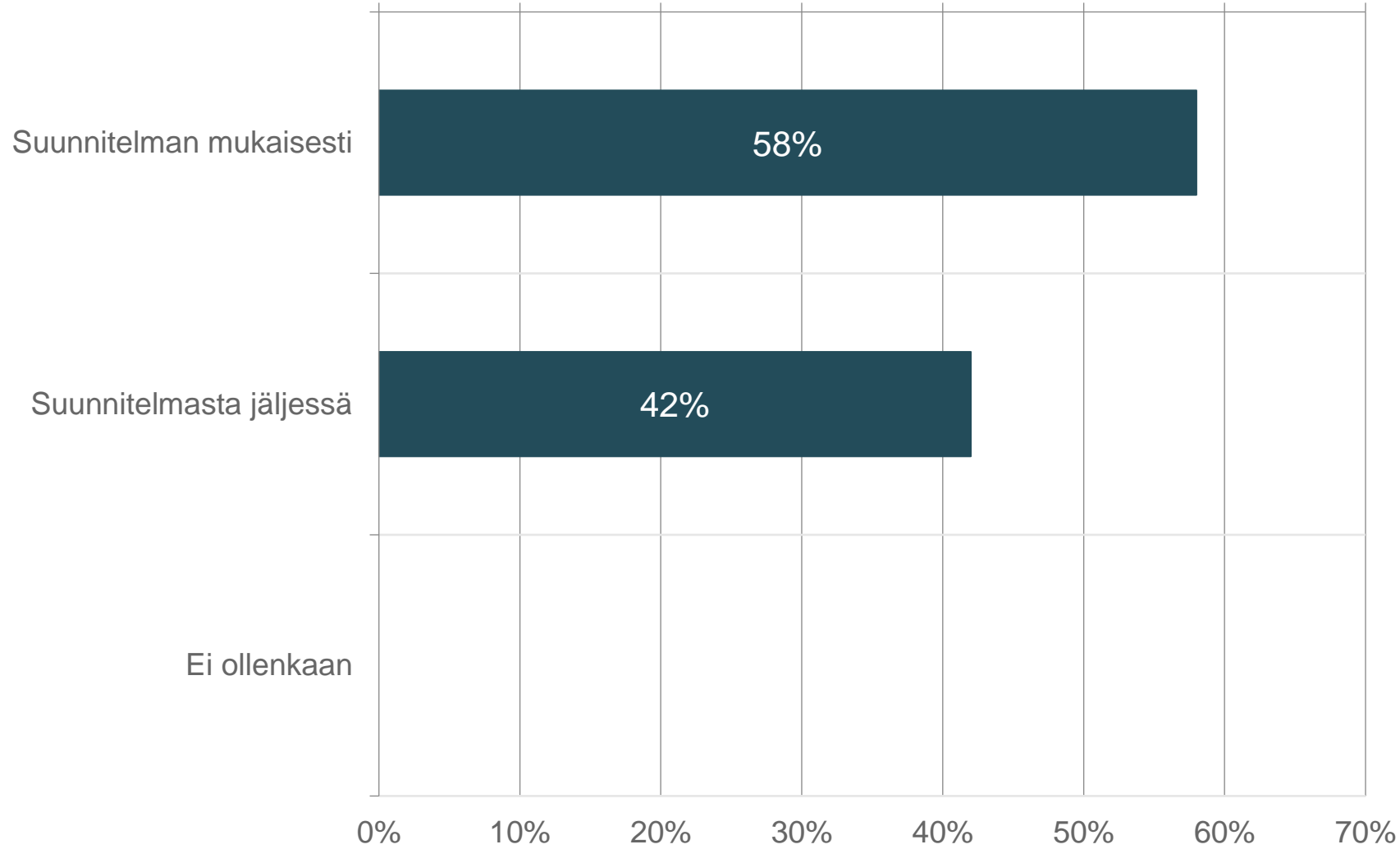
Vaikutusketju

- **VAIKUTTAVUUS (impact)** = myönteinen pitkän aikavälin kehitys, johon hanke osaltaan vaikuttaa
- **VAIKUTUKSET (outcome)** = pienet tai suuret pysyvät muutokset käyttäytymisessä, toiminnassa tai rakenteissa, joita hankkeen avulla on mahdollista saavuttaa
- **TUOTOKSET (output)** = välittömät tulokset, jotka ovat suora seurausta hankkeen toimenpiteistä
- **TOIMENPITEET (activities)** = konkreettiset toimenpiteet, joilla saavutetaan haluamasi välittömät tulokset eli tuotokset
- **RESURSSIT (resources)** = toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavat voimavarat, kuten rahoitus sekä henkilöstön aika ja asiantuntemus

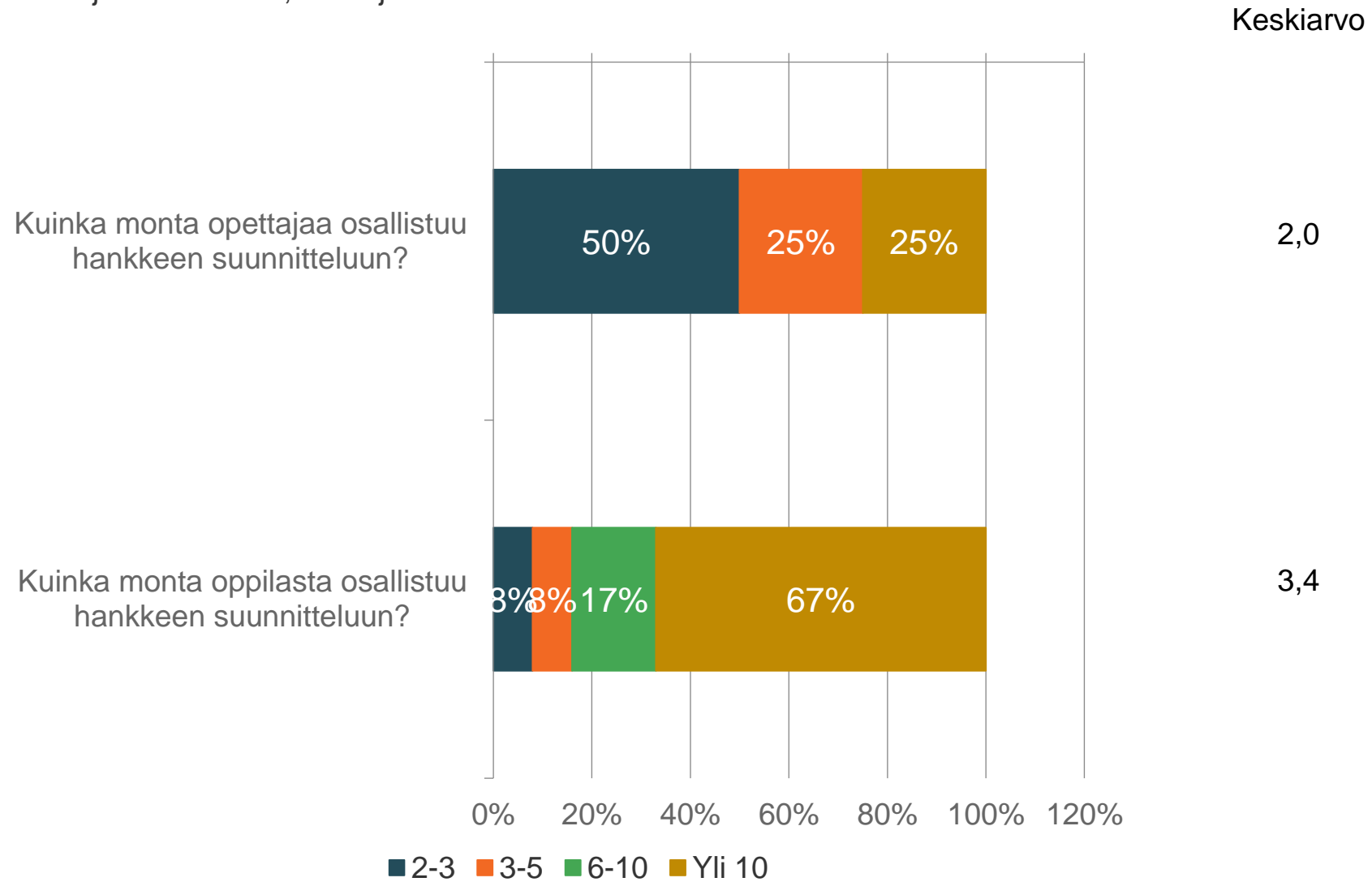
Välikysely 2022 –hankkeille. Miten suunniteltu budjetinkäyttö on toteutunut?

Vastaajien määrä: 12

Kuinka monta osallistuu hankkeen suunnitteluun?

Vastaajien määrä: 12, valittujen vastausten lukumäärä: 24

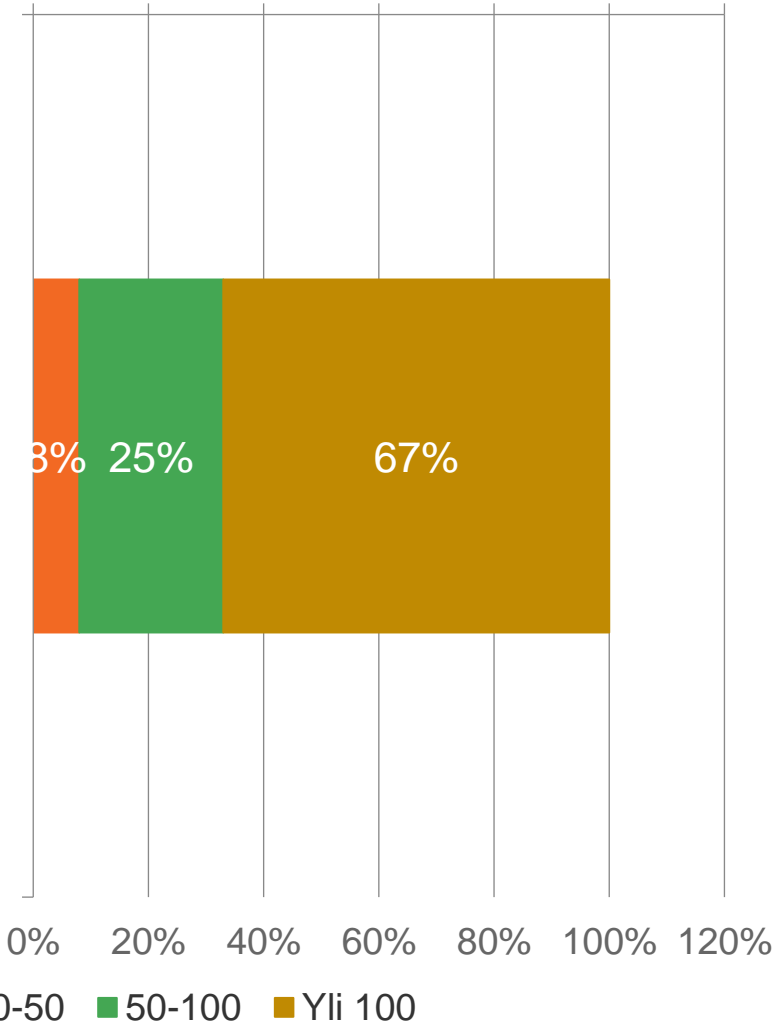

Kuinka monta nuorta osallistuu hankkeen aktiviteetteihin?

Vastaajien määrä: 12, valittujen vastausten lukumäärä: 12

Keskiarvo

Kuinka monta oppilasta/opiskelijaa osallistuu hankkeen aktiviteetteihin?

Kysymyksiä ja vastauksia

